

Tärkeä dokumentti Seilin saaresta

Ilppo Vuorinen: *Seili – Elon kirjoja*. Kustannus Aarni 2020.

Meribiologi Ilppo Vuorinen vahvistaa käsitystä, että biologiset opinnot johtavat usein ammattiin, jossa kehitys johtaa oman erikoisalnan ulkopuolisiin tehtäviin, jopa siinä määrin, että tutkijasta kehittyä kirjailija. Seilin saari on tähän kehitykseen yksi maailman parhaista paikoista. Harvaa kenttäasemaa on perustettu paikalle, jonka historia ulottuu vuosisatojen taakse osana Ruotsi-Suomen historiaa monessa mielessä. Opiskelijalle ovat Seilin saarella pidetyt kurssit unohtumaton elämys, ehkä opintojen huippukokemus. Matkailijoille Seili tarjoaa luonnon- ja kulttuuriympäristön, jota ei voi unohtaa.

Vuorisen johtajakaudella on Saaristomeren tutkimuslaitoksen toiminnassa tapahtunut suuria muutoksia, mutta biotieteet ja merentutkimus pysyvät pääosassa niin kauan kuin johtajalta vaaditaan luonnontieteen alan tutkinto.

Kirjoittaja, kuten myös kustantaja, ovat osuneet naulan kantaan, tällaista kirjaa on kaivattu. Myytiinhän ensimmäinen painos loppuun parissa kuukaudessa. Teos on kooltaan madallettu A4 ja useimmissa sivuissa on kaunis vaalean vihreä kehys, ”paspatuuri”. Tämä tekee kuville oikeutta, mutta vaikeuttaa hieman melko pienikokoisen tekstin lukemista.

Teoksen pääosa sijoittuu otsikon ”Tutkimusmatkat” alle. Vierastan otsikkoa, koska ymmärrän tutkimusmatkoilla tarkoitettavan pitkiä, ehkä maanosasta toiseen

ulottuvia retkiä, joita tutkimusmatkailijat tekevät. Tässä kirjassa matkailijat eli lukijat tekevät retken Seilin saarella Postilaiturilta Kirkkolaiturille ja takaisin toista reittiä.

Kirjoittaja on muistanut myös koulutuksensa ja sijoittanut kunkin kohteen kohdalle luonnontieteellisiä tutkimuksia. Hyvän esimerkin tästä tarjoaa vanhaa sairaalaa käsittelevään lukuun sijoitettu pienoisartikkeli ”Ilmastonmuutos”. Siinä kirjoittaja selostaa Seilin vesillä jo vuosikymmenien ajan tehtyjä tutkimuksia ja pohtii maapallolla tapahtuvaa ilmastonmuutosta.

Kirjoittaja on perehtynyt hyvin Ruotsin historiaan, joka liittyy Seilin saareen. Ilman tätä ei kaikkea tekstiä voisi ymmärtää. Luvussa neljä ”Sairaala männikön takana” kirjoittaja on tutkinut 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun arkkitehtuuria kuvatessaan Seilin sairaalan rakennuksia.

Valokuvat ovat olennainen osa

Kirjassa on maininta, että Seilin saaren asukkaat, sairaalan ja tätä seuranneen tutkimuslaitoksen henkilökunta sekä monet muut ovat valokuvanneet Seiliä ja saaren toimintoja paljon, joten valokuvista ei ole puutetta. Kirjan valokuvaajat on mainittu esipuheessa ja muut kuvaajat selviävät kuvaluettelosta teoksen lopussa. Mielestäni olisi ollut parempi mainita, että valokuvat on ottanut kirjan tekijä ellei toisin mainita tai kirjoittaa valokuvaajan nimi kuvan yhteyteen.

Kirjassa ei ole yhtään valokuvaa eikä mainintaa talvesta. Useimmat vierailijat käyvät saarella kesällä. Heille olisi paikallaan näyttää talvinen maisema. Tiedän, että tutkimuslaitoksella 1980-luvulla toiminut preparaattori Veikko Rinne on ottanut loistavia värikuvia Seilin talvesta. Monet tutkimuslaitoksen tekniseen henkilökuntaan kuuluneet asuvat pysyvästi saarella ja olivat melisairaalan entisiä työntekijöitä. Heidän talvensa olisi ollut näyttämisen arvoinen. Vierailijoiden ihailema kaunis maisema perustuu

myös pitkälti kenttämestarin johdolla talvisin tehtyyn työhön, joka oli tutkimuslaitoksen alkuvuosikymmenien suuria projekteja. Turun yliopiston ehkä suurin saavutus Seilissä, ainakin toiminnan alussa, on ollut maiseman ja rakennusten hyvä hoito – siksi siitä olisi voinut kirjassa mainita.

Kirjoittaja on selvästi välttänyt tarpeetonta henkilöiden nimen mainitsemista, mikä on paikallaan. Sopivassa kohdassa olisi kuitenkin voinut ottaa esiin kasvitieteilijä Lauri E. Karin, jonka ansiota oli Saaristomeren tutkimuslaitoksen edeltäjän Lohmin biologisen aseman perustaminen.

Koska teos käsittelee Seilin saarta, olisi paikallaan ollut kuvailua myös ne osat, joissa kurssit ja tai tutkijat vierailevat, esimerkiksi Metsähallituksen valvonnassa oleva saaren pohjoisosa.

Liitteet ovat turhia

Seili – Elon kirjoja -teokseen kuuluu kolme liitettä. Yksi liite on hyvä mainos Turun museoilta. Sen olisi voinut jättää pois, kuten myös taitelijoiden Seiliä käsittelevän liitteen. Seili ei koskaan ole kiehtonut kuvataiteilijoita. On eri asia, oliko sairaalan potilaiden joukossa taitelijointa. Heidän teoksensa eivät päässeet julkisuuteen.

Kirjoittaja näyttää unohtaneen valokuvataiteen. Tutkimuslaitoksen Lohmin biologisen aseman hoitaja, tunnettu valokuvaaja Aatos Petäjä valokuvasi Seiliä. Mainitsin aikaisemmin jo preparaattori Rinteen, jonka valokuvista osa voidaan käsitykseni mukaan määrittää valokuvataiteeksi.

Kummitustarinoista olisi kannattanut laatia oma, nykyistä liitettä laajempi luku haastatteleamalla saaren kantaväestöä.

Seili – Elon kirjoja on tärkeä dokumentti, jolla on paljon käyttöä. Onnittelten kustantajaa myös kirjain taitosta.

ILPO HAAHTELA

Kirjoittaja on toiminut Saaristomeren tutkimuslaitoksen Lohmin biologisen aseman asemanhoitajana 1970- ja 1980-luvulla Seilissä ja Turussa.

aino

FREDA 33, HELSINKI
PUH. 09 611 611

KAIKKI TUOTTEET MYÖS
VERKKOKAUPASTA
WWW.AINO.NET

